

Kortvaruaffären

Jag har blivit ombedd att berätta om vår lilla affär på Toes väg i Landvetter.

Året var 1947. Min man Paul och jag hade övertagit en kortvaruaffär i Landvetter. Tidigare ägare var Valborg Thimell. Vi kom från Dalsjöfors där jag bott i tolv år. Det var en mäklare, som hade hand om försäljningen. Vi var lite tveksamma när vi sett butiken. Men mäklaren, som ville göra en snabb affär, yrkade på att vi skulle bestämma oss kvickt, för han hade så många andra spekulanter på den. Senare fick vi veta att ingen annan var intresserad. Vi lämnade handpengar och sedan fanns det ingen återvändo.

Affärslokalen var inte så stor, men ganska mysig. Där var en svängd disk och hyllor utmed väggarna. Kassaapparaten var från början av nittonhundratalet och fungerade utmärkt. Där var klädställning för klänningar och blusar och på disken stod ett stiligt glasskåp för bijouterier, parfym, läppstift och lite av varje.

Lagerrummet var innanför butiken. Där var också hyllor för diverse saker. Där var även ett bord där vi kunde sitta och märka varor och även ta en kaffepaus mellan kundbesöken. Jag hade också min symaskin där, som åtminstone första tiden kom till användning. Jag sydde förkläden och småbarnskläder bland annat.

Det fanns ingen värmeledning i huset. Istället var där en kamin som vi eldade i med ved eller någon slags briketter under den kalla årstiden. Men när vi kom till affären på måndag morgon efter helgen kunde det vara iskallt där. Då gällde det att snabbt sätta fyr i kaminen och ha ytterkläderna på tills värmen kommit upp i lagom temperatur.

Som hyresvärdar var det trevliga paret Astrid och Sven Sahlmark. De bodde i villan strax intill. Det var ungefär halva delen av affärshuset vi hyrde. Den andra delen var sommarbostad åt Astrids syster med familj. Vatten fick vi hämta i en brunn på gården och dasset var nere i slänten bakom huset. Vi var lite ångerfulla första tiden att vi lämnat Dalsjöfors, där vi hade våra vänner och vårt fritidsintresse inom gymnastik och idrotten. Men efter hand som tiden gick och vi ökade omsättningen gick det bättre. Vi blev mer och mer bekanta med kunderna som kom och handlade i vår affär.

Det gällde ju också att öka sortimentet. Göteborg var ju nära och där fanns ju grossister där vi försåg oss med underkläder, strumpor, garner, sybehör m.m. Men det mesta i klädväg, tyger, dukar och sängkläder tog vi från Borås där vi kände till en del firmor. Bil hade vi ju ingen, så det var till att ta tåget för inköp och sedan fraktades det till Landvetters station. Det var på den tiden när tåget stannade i Landvetter, och man kunde komma till järnvägsstationen vilken tid på dagen som helst för att hämta fraktgodset.

Jag tänker på hur många ganska stora kartonger som Paul släpade med cykel från stationen in på Toes väg till affären. Det var ju förstås ingen lång sträcka. Och det var riktigt spännande att öppna paketen för att hänga upp klänningar, blusar, kjolar och lägga fram skjortor och härliga bomullstyger. Men det hände väl ibland att vi gjorde en del missar och satsade på fel saker. En gång hade vi köpt väldigt söta flickkläder, jacka och byxor från Algots i Borås. Men det var något nytt; dragkedjan satt fram som på goss- och herrbyxor. Det gick inte kunderna med på. Dragkedjan skulle sitta i sidan. Så det blev till att slumpa bort dem. Så småningom blev det framknäppning på alla slags byxor.

På somrarna var det liv och rörelse i samhället. Då flyttade en hel del Göteborgare ut till Landvetter för att njuta av sol och bad. Många hyrde in sig hos bönder och husägare. Och en del hade fritidshus, som de senare byggde till som permanentbostad. Sommargästerna hittade också till vår affär och det kunde hända ibland att det var fullt i vår lilla bod. Vi började så smått också att sälja leksaker. Mammorna kom in med sina barn och handlade och då var ju leksaker frestande för de små. Och de äldre barnen köpte kanske bilar, bollar, hopprep eller pote-kulor för sina veckopengar.

Det kunde väl vara lite kämpigt ibland. Några 8-timmarsdagar eller semester fick man inte räkna med de första åren. Men det fick gå ändå. Och det var många roliga minnen från den tiden också. Det var kunden som sa: "Nu har jag burit hit till er så och så mycket pengar i år." "Men varorna då, som hon handlat, hade hon väl burit hem också," undrade vi. "Ja, ja, men det är ju inte samma sak," svarade hon. Ja, det kan man ju fråga sig. Och det var barnen som köpt någon liten sak i en annan affär och kom till oss och ville ha den inslagen med presentpapper och snören. Eller frun som kom med nybakade bullar som vi skulle ha till kaffet. Och det var kyrkans man som kom och ville köpa en skjorta med lös krage. Det hade vi inga, endast med fast krage. Men det hade han aldrig ägt någon och var tveksam till sådan. Men han köpte dock en med fast krage och blev så belåten med den att han sen kom tillbaka och vi fick sälja en skjorta till åt kyrkherrn.

Vi hade affären på Toes väg i sju år. Då flyttade vi affären, samtidigt som Posten, till gamla Tingshuset på Byvägen. Det var större lokal, så vi fick mera utrymme för våra varor. Affären hade vi haft i 30 år när vi sålde 1977.

Åren har gått. Nästa år, 1997, är det 50 år sen vi kom till Landvetter. Mycket har hänt sen dess. När jag tar mina promenader händer det ibland att jag tar vägen förbi vår gamla affär där huset fortfarande är kvar, och tankarna är tillbaka till den tiden. Vi var unga och hade livet framför oss. Men man kan inte vrida tillbaks tiden och det är väl bäst så. Minnena har man ju kvar.

Edith Andersson, Landvetter december 1996.